

„KÄRU POLKA“, eesti tants; saatemuusika on rahvamuusika

Tantsu loomisel on kasutatud Eesti tuntud pillimehe Sulev Mägi (Saaremaa, Leisi vald) esitatud lõõtspillilugu.

Tantsu seadis Valdo Rebane 15.detsembril 2016 Kärus ja kirjeldas 21.detsembril Tallinnas. Kasutatud on eesti tantsule omaseid põhisamme ja tantsuvõtteid võimalikult rahvalikul-folkloorsel kujul.

Tantsu mõte: tantsijad tulevad tantsukohale (sööri) ja otsivad endale sobivat-meeldivat paarilist-seltsilist. Kõik tegevused ongi seotud just võimaliku paarilise hindamisega ja kuna sobivat ei leita, alustatakse otsingut ikka ja jälle uuesti.

Tantsu õpetamisel-õppimisel kasutage abivahendina <https://youtu.be/Eu1IGqng97k> ja sama kommenteeritud konspektina <https://youtu.be/vCCb5fr1ZCY>, mille esitab Käru rahvatantsurühm Kärutajad. Video on tehtud kohe peale tantsu valmimist ehk 2 tundi peale tantsu enda loomise alustamist. Tants on loogilise ülesehitusega ja jääb tantsijatele kärmelt meelde. Pisiasjad (käed, vaated, hoiakud, sammud, mis jalast, jne.) muidugi nõuavad harjutamise ja õpetamise aega. Videos on palju sellekohaseid pisivigu.

Tantsu sihtgrupina on arvestatud eakamaid tantsijaid (rühma keskmise vanusega üle 50 aasta), kuid ta on sobilik ja jõukohane kõigile vanustele ja rühmaliikidele ja ka lasterühmadele. Tantsu võivad esitada nii nais- kui segarühmad. Kõik tantsuvõtted peale valsivõtte on neutraalsed. Tantsu võib esitada vaba paaride arvuga, kuigi neli paari on miinimum.

Tantsus ei ole ühtegi hüpet ega hüpakut. Tantsida saab sujuvalt ja rahulikult. Õpetamisel nimetage ka naisrühmades tantsijad üks meheks (või nr.1) ja teine naiseks (või nr. 2).

Põhisammud.

Tavaline kõnnisamm – (kirjelduses: [kõnnisamm](#)) kõnnisammudega edasiliikumisel astuge vabalt üle kanna.

Tallapolka – (kirjelduses: [polka](#)) polkasamm, mille ajal kõik sammud astuge tallal.

Kerge rõhkastak-peanoogutusega – (kirjelduses: [rõhkastak](#)) jalg pannakse tugijala kõrvale maha justkui lõppastakuna, kuid kergelt rõhutades. Keharaskus jääb tugijalale. Jalg jääb vabaks järgmiseks sammuks. Peaaegu kõigi rõhkastakutega kaasneb peanoogutus paarilisele.

Tantsuvõtted seletatakse kirjelduses.

Taktid on nummerdatud tantsu tuuride kaupa. Tantsu ühe korduse pikkus on vaid 64 takti.

Tantsul on sissejuhatus ja neli tuuri. Neid nelja tuuri korratakse järjest kas kaks või kolm korda. Koos sissejuhatuses kokku kas 144 või 208 takti.

TANTSU KIRJELDUS

Sissejuhatus.

Algasend: Tantsijad seisavad paarikaupa kõrvuti viirus või muus asendis, käsikäes.

Lähteasend. Kas lava tagumine nurk või muu sobilik lähtekoht ja võib olla ka juba esinemispaigas sööris, viirus või muus lähteasendis.

Eelmäng: akordid

taktid 1-8 alustades paremast jalast kõnnitakse 16 sammuga vastupäeva ringjoonele (v.a juhul, kui alustatigi juba ringjoonel), kuhu ei pea kindlasti veel jõudma. Ühendatud käed käivad vabalt kaasa, parema jala sammu ajal liiguvad käed ette ja vasaku jala sammu ajal taha. Juht- ja viimiktantsijal on vaba käsi puusal.

taktid 9-15 jätkatakse paremast jalast 16 kõnnisammuga vastupäeva ringjoonele ja juba ka sööris, mis peab moodustuma hiljemalt 15-ks taktiks. Ühendatud käed enam kaasa ei käi – hoidke nad ühendatult paigal. Juht- ja viimiktantsija ühendavad lähestikku jõudes käed.

takt 16 jätkates kõnnisammudega pöördub naine vastupäeva mehe poole, moodustub asend ringjoonel rinnati..

TANTS

Esimene tuur

takt 1 pange käed puusale ja pöörates ette parema külje, alustades paremast jalast, mööduge oma partnerist seljati kahe kõnnisammuga. Vaade jätkes partnerist eemale, rõhutatult. Samal ajal sirutage-kallutage keha kergelt taha vasakule

takt 2 paremast jalast astuge kõnnisamm (kodarjoonel) nii, et satute rinnati uue paarilisega ja seljati oma eelmise paarilisega. Vaade viige uuele paarilisele. Vasaku jalaga tehke rõhkastak parema jala kõrvale ning samal ajal tehke kerge peanoogutus uuele paarilisele. Nipsakalt.

taktid 3-4 korrake eelmise kahe takti tegevust, pöörates ette vasaku külje, alustades vasakust jalast ja möödudes sellest paarilisest seljati ja astudes taas uue paarilisega rinnati.

taktid 5-8 korrake veelkord taktide 1-4 tegevust. Iga kord seljati möödudes taktidel 1,3,5,7 viige vaade demonstratiivselt paarilisest eemale, justkui mõista andes – ei sina mulle paariliseks sobi. Samas taktide 2,4,6,8 ajal uue paarilisega kohtudes vaadake talle otsa ja tehke „justkui moka otsast“ kerge tervitusnoogutus.

taktid 9-10 ühendage paremad käed ja vahetage paremast jalast alustades kolme kõnnisammuga päripäeva liikudes kohad ja lõpetage vasakrõhkastakuga. Vaade jätkes teineteisele. Mõlema takti vältel olete paarilisega paremküljети. Keha kallutage natuke teineteisest eemale. Rõhkastaku ajal tehke paarilisele taas hindavalt kerge noogutus.

taktid 11-12 sama uue paarilisega, kellega ühendage nüüd vasakud käed, viies vabastatud paremad käed puusale ja vahetage vasakust jalast alustades kolme kõnnisammuga vastupäeva liikudes kohad ja lõpetage paremrõhkastakuga. Vaade jätkes teineteisele. Mõlema takti vältel olete paarilisega vasakküljети. Keha kallutage

natuke teineteisest eemale. Rõhkastaku ajal tehke paarilisele taas hindavalt kerge noogutus.

taktid 13-15 kordub eelmise nelja takti tegevus. See tegevus väljendab, et te otsite endale sobivat paarilist, kuid kuidagi ei leia õiget.

takt 16 viimase sammu ja rõhkastaku asemel pöörduvad kõik esipoolega keskmesse ja teevad sel ajal sammu ja rõhkastaku. Meestel on see eelmise liikumise loomulik lõpetus, naistel on aga vaja teha peale viimast vasakkõnnisammu poolpöörde vasakule ja rõhkastak paremast jalast. See pööre peaks tähendama, et sobilikku paarilist omale ei leitud. Kõik on käed puusal ringjoonel kõrvuti. Kuid see fikseerub ainult viimase rõhkastaku ajaks.

Teine tuur Kõik alustavad kõnnisamme paremast jalast kõikidel taktidel.

takt 1 paarilise otsimine jätkub. Mehed liiguvad kahe kõnnisammuga keskme suunas, käed puusal. Naised teevad esimese sammuga paremast jalast poolpöörde paremale ja liiguvad kõnnisammudega väljapoole omaette väikest ringi mööda (nelja sammuga ringike)..

takt 2 mehed liiguvad veel kahe kõnnisammuga ringi keskme suunas, käed vabastatakse esimese sammuga kõrvale ja teise sammuga ühendatakse all sõõris. Naised jätkavad kahe sammuga liikumist mööda oma väikest ringikest, jõudes tagasi esipoolega keskmesse.. Mõlema takti jooksul on vaade väljapoole, „publikusse“.

takt 3 mehed taganevad kahe kõnnisammuga tulnud teed tagasi, viies ühendatud käed hoogsalt värvateks. Naised jätkavad eelmiste taktide kõnnitempos liikumist värvate alt keskme suunas, käed endiselt puusal, ülakeha kallutatud „pugemiseks“ ette.

takt 4 mehed jätkavad taganemist kahe kõnnisammuga tulnud teed tagasi, avades ühendatud käed värvatest, hoides käsi kõrval-ülal edasi, peopesad ülespoole. Naised jätkavad eelmiste taktide kõnnitempos liikumist värvate alt keskme suunas, ülakeha sirutatakse, käed vabastatakse esimese sammuga kõrvale ja teise sammuga ühendatakse all sõõris.

takt 5 naised taganevad kahe kõnnisammuga tulnud teed tagasi, viies ühendatud käed hoogsalt värvateks. mehed jätkavad eelmiste taktide kõnnitempos liikumist värvate alt uuesti tagasi keskme suunas, käed puusal, ülakeha kallutatud „pugemiseks“ ette.

takt 6 naised jätkavad taganemist kahe kõnnisammuga tulnud teed tagasi, avades ühendatud käed värvatest, hoides käsi kõrval-ülal edasi, peopesad ülespoole. Mehed jätkavad liikumist keskme suunas, ülakeha sirutatakse ja tehakse keskmes parempöörde niimoodi, et jäädakse endast parempoolse paarilisega kodarjoonel kohakuti (kuid kuni paarimeetrise vahega).

takt 7-8 naised toovad käed puusale. Paarilised liiguvad kõnnisammudega teineteisele vastu ja teevad paremkäevangus kolmveerandringise pöörde niimoodi, et lõpetate taas ringjoonel kõrvuti ja mõlemad käed puusal. Viimase sammu ajal pöörduvad naised käevangust välja poolpöõret paremale. Keegi pole endale ikka paarilist leidnud.

takt 9 paarilise otsimine jätkub. Mehed liiguvad kahe kõnnisammuga keskme suunas, käed puusal. Naised teevad esimese sammuga paremast jalast poolpöõre paremale ja liiguvad väljapoole omaette suuremat ringi mööda. (kaheksa sammuga ringike).

takt 10 mehed liiguvad veel kahe kõnnisammuga ringi keskme suunas, käed vabastatakse esimese sammuga kõrvale ja teise sammuga ühendatakse sõõris. Naised jätkavad kahe sammuga liikumist mööda oma suurt ringikest väljapoole, jõudes välimisse punkti.

takt 11 mehed taganevad kahe kõnnisammuga tuldud teed tagasi, avades ühendatud kätega sõõri. Ärge kiirustage!. Naised jätkavad eelmiste taktide kõnnitempos liikumist mööda suurt ringikest tagasi keskme suunas, käed endiselt puusal. Viimased kolm takti on naistel vaade rõhutatult publiku poole välja.

takt 12 mehed taganevad kahe kõnnisammuga tuldud teed tagasi, avades ühendatud kätega sõõri võimaluse piires suureks. Ärge rebige! Naised jätkavad eelmiste taktide kõnnitempos liikumist mööda suurt ringikest tagasi keskme suunas, jõudes oma viimase paarilise parema käega kohakuti. Samal ajal viies oma vasaku käe hoogsa kaarega oma paarilise sõõris ühendatud parema käe randmele.

taktid 13-14 mehed liiguvad nelja kõnnisammuga sõõris vastupäeva, naistest välja tegemata. Justkui tahtes „ära minna“. Naised liiguvad meestega kaasa, olles käesirutuse võrra meeste ringjoonest väljapoole, parem käsi puusal ja ülakeha sirutatud-kallutatud paremale, vaade meeste poole.

taktid 15-16 kuid naised on otsustanud siiski katsetada ja valida. Nad tõmbavad mehe parema käe sõõrist lahti (arusaadavalt, kuid rabelemiseta) ning pööreldes paremkäevangus lõpetatakse kodarjoonel paremküljelt. Mehed sees- ja naised väljaspool.

Kolmas tuur Kõik alustavad paremast jalast.

takt 1-2 paarilise hindamine. Paarilised eemalduvad polkaga, tugevalt keha kaasa pöõrates. Vaated jäävad paarilisele. Esimese taktiga pöõrdutakse paarilise poole vasaku küljega, teise taktiga parema küljega.

taktid 3-4 mehed jätkavad samamoodi polkasammuga keskme suunas, vaade paarilisel, käed puusal. Naised teevad esimese sammuga paremast jalast poolpöõre paremale ja teevad nelja sammuga väljapoole taas omaette väikese ringi, jõudes ringi algpunkti tagasi. Vaade käib samal ajal läbi publiku..

taktid 5-8 paarilised liiguvad kõnnisammudega teineteise suunas ja teevad paremkäevangus pööreldes kaks ja pool ringi niimoodi, et lõpetate kodarjoonel paremküljeli, nüüd naised sees- ja mehed väljaspool.

taktid 9-16 korratakse taktide 1-8 tegevust. Naised teevad väikse ringikese nüüd keskmel ja ka vaated on vastamisi teineteisele. 16. takti lõpetate käevangus pööreldes niimoodi, et olete kodarjoonel rinnati, mees sees- ja naine väljaspool.

Neljas tuur

taktid 1-2 paarilise hindamine jätkub. Paarilised ühendavad sisekäed kõrval, väliskäed jäävad puusale. Välisjalast alustades pöörduetakse polkaga lahku, kodarjoonele kõrvuti (või rohkemgi) ja viies vaate samuti väljapoole (meestel keskme suunas) ja viies ka ühendatud käed ette. Teise polkaga tantsitakse tagasi rinnati asendisse ja käed tuuakse tagasi. Vaade partnerile.

taktid 3-4 käed viiakse puusale, alustades välisjalast, pööreldakse kolme kõnnisammuga kohakuti liikudes ringjoonel vastupäeva, mees pöördudes vastupäeva ja naine päripäeva. Kolme sammuga teete ühe ringi, lõpetades rõhkastakuga ja rinnati. Proovige pöörete ajal jätta vaade vabalt paarilise poole (pingutuseta ja kaela väänamata).

taktid 5-6 Paarilised ühendavad nüüd väliskäed (mehe vasak ja naise parem) sisekäed jäävad puusale. Sisejalast (mees paremast ja naine vasakust jalast) alustades pöörduetakse polkaga lahku, kodarjoonele kõrvuti (või rohkemgi) ja viies vaate samuti väljapoole (meestel keskme suunas) ja viies ka ühendatud käed ette. Teise polkaga tantsitakse taas rinnati asendisse ja käed tuuakse tagasi. Vaade partnerile.

taktid 7-8 käed viiakse puusale, alustades sisejalast, pööreldakse kolme kõnnisammuga kohakuti liikudes ringjoonel päripäeva, mees pöördudes päripäeva ja naine vastupäeva. Kolme sammuga teete ühe ringi, lõpetades rõhkastakuga ja rinnati. Proovige pöörete ajal jätta vaade vabalt paarilise poole (pingutuseta ja kaela väänamata).

taktid 9-16 viimane katse – võimaliku paarilise tantsuoskuse hindamine. Võtate valsivõtte (rahvalik, folkloorne, vaba) ja tantsite polkat vastupäeva liikudes ja päripäeva pööreldes. Palun tantsige nii, et iga takti esimese sammu teete võimalikult mööda ringjoont liikumise suunas. 16.takti lõpetate ringjoonel rinnati, käed puusal.

Kuna te senised pingutused vilja ei kandnud ja te ei saa edasi tantsima hakata, sest paariline ei sobinud kohe mitte, siis hakkate uuesti otsima ja katsetama, hindama.

Kordub alates esimesest tuurist veel üks või kaks korda.

Viimase läbitantsimise lõpetate naine pöördega mehe käe all, mis võiks nagu leppimist tähendada. Naisrühmad võivad ise lõpuga fantaseerida.